

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

COSES DE LA SETMANA

—Amic Villanueva: procuri sobre tot escombrar als moros que hi havem enviat.

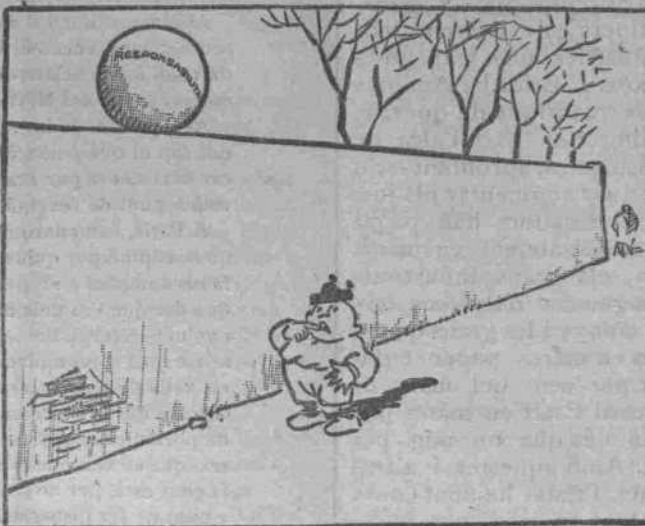
—Què me'n dius de la meva darrera cantada?

—No sé pas d'on rediables s'ho treuen que fa un fred que pelal...

—Vaja senyors; hi ha qui jugui més net que jo?

—On és el maco que pot fer caure la pilota?

—I cóm hi torno al poble tan escorregut?

ELS PRESONERS

Si són certes les informacions de la Premsa diària, és cosa de pocs dies i potser de poques hores el rescat dels presoners de l'exèrcit espanyol que estaven en poder de Abd-el-Krim. Voldríem que la notícia es confirmés, i que no hi hagués un desengany com el que hi ha hagut altres vegades. El drama dels presoners tindria així un desenllaç feliç.

Es possible que, si els presoners són rescatats, el Govern de Madrid vulgui presentar el fet com un gran èxit de la seva política. La veritat és que, fora del cas personal dels presoners i de les seves famílies, el rescat tindria, en si mateix, una importància molt petita en el conjunt de l'afer del Marroc. Uns quants cente-

nars d'homes que tornen a la seva terra és sens dubte molt interessant. Però queden a les terres d'Àfrica més de 100.000 soldats que veuen encara lluny el dia de la repatriació.

No solament són presoners els que té o tenia Abd-el-Krim en el seu poder. Són també presoners, en certa manera, els homes portats al Marroc per culpa de la política de l'Estat espanyol. Hi han presons espirituals, sense reixes i sense portes, que són tan dures com les presons oficials. Quan es lluita, no pas empès per un ideal o per una obligació patriòtica, sinó per contribuir a una política absolutament equivocada, els homes que així lluiten són també presoners: presoners dels errors comesos, de la falta de direcció per part de la incapacitat dels polítics i dels tècnics.

Ens alegrem del rescat de presoners, si vé. Però voldríem el rescat de tot l'exèrcit d'Àfrica.

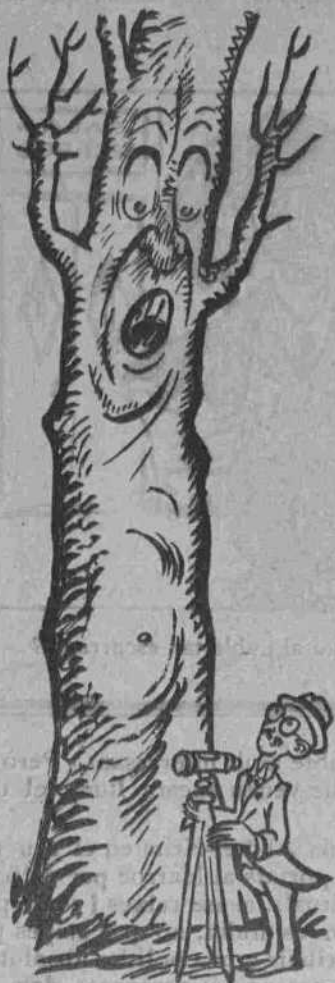
La gesta d'uns regidors

Barcelona mostrarà el seu astorament davant del grup de regidors de «Acció Catalana» que, per un cas de dignitat política, han abandonat el Municipi. És el de regidor un càrrec al qual les veus populars assigna dolces transigències clandestines, i deixar-lo per una interpretació de sensibilitat, abandonar influències, vanitat, poder, per una delicadesa de partit, francament, obliga a l'elogi de la ciutat. El nostre és d'una cordialitat absoluta.

La *Veu* censura als regidors adherits a «Acció Catalana» per haver entrat dins d'una òrbita que no era la de la «Lliga Regionalista», i creient—i no ho creia—que això representava un incompliment al manament dels electors i una deserció, arriba a comparar el cas d'aqueixos regidors regionalistes, que han estat excomunicats pel seu partit per l'accentuació de les seves idees, amb el d'En Garcia Cortés, regidor socialista madrileny que s'ha fet romanonista.

Els de «Acció Catalana» han acceptat l'exoneració de *La Veu*, renunciant als càrrecs consistorials i prometenent no tornar al Municipi, fins que el cos electoral, en pròximes eleccions, demostrï la conformitat amb la seva posició. Però és que el cos electoral, no ha demostrat la seva conformitat amb l'existència d'uns regidors de nacionalisme radical? Quin centre regionalista, els ha desautoritzat, o s'han planyut de la seva actuació? Si el sentit doctrinari, o el de partit, hagués estat realment ofès, cap consideració hauria deturat la protesta, com no l'ha deturada a Madrid en el cas Garcia Cortés. I si aquest salta del comunisme al romanonisme, amb un desvergonyiment tan gran com el salt, quina semblança pot tenir amb uns regidors nacionalistes, que precisament intensifiquen les seves idees, encara que malmetin la disciplina d'una organització?

L'ARBRE DE LA RAMBLA DE CANALETES

—Ai, la mare! Ja em veig de nassos per terra.

Es un cas aquest que interessa a tots els partits democràtics. Si un nacionalista, o un republicà, ha estat elegit per a un càrrec públic, té de renunciar-lo per haver-se fet encara més nacionalista, o encara més republicà? Se dirà que en cas de negativa, els partits, amb la seva disciplina, no serien possibles. Si que ho serien, i els elegits haurien de renunciar als càrrecs especials que els hi donen els partits, però no a la representació popular. Unes eleccions trenquen l'emmarcament partidista. Els afiliats oficials a la «Lliga», seran tres o quatre mil. Els seus vots darrers, passaven de vint mil. Hi han, doncs, quinze mil electors nacionalistes, no subjectats a disciplina de partit. Doncs, mentre l'ambient electoral no rebutgi als que foren elegits, un partit no té dret a l'excomunicació, en nom dels electors, ni els elegits poden acceptar el criteri d'un partit. A Madrid existia aquest ambient. Ho demostra la unió de socialistes i mauristes contra En Garcia Cortés. A Barcelona, no.

Fins els que no coincidim amb «Acció Catalana» hem de lloar la gesta dels seus regidors, plena de desacomunada pulcritud política, plena, també, de susceptibilitat democràtica.

PARADOX

Cal insistir

La qüestió de les reparacions s'aguditzava més cada dia i l'ocupació del Ruhr desperta una expectació vivíssima a tot el món. El perill d'una propera guerra porta l'esfereïment a tots els esperits sotraguejats encara pels horrors de la guerra finida.

Cal, doncs, insistir en la tasca de posar ben en clar la culpa d'Alemanya en els actuals esdeveniments i la raó sobrerera que tenen França i Bèlgica al adoptar mesures enèrgiques contra la mala fe dels alemanys.

Sortosament, a tot arreu comença a veure's amb claretat meridiana aquest assumpte i mentre als Estats Units s'accentuen les demostracions d'una viva simpatia per França, a la mateixa Anglaterra els esperits serens reconeixen la llegimitat de les mesures adoptades.

Es precis recordar que els destins d'Alemanya estan avui en mans dels grans industrials i que aquells s'enriqueixen d'una manera escandalosa mentre l'Estat s'empobreix i el poble pateix gana.

L'Estat perd diners en els ferrocarrils oferint a les indústries uns transports relativament baixos. L'Estat ha comprat al estranger grans quantitats de queviures que han contingut en part l'alça de preus en les subsistències, aprofitant-se'n els burgesos per a no augmentar els jornals. Mentre els treballadors han pagat els seus tributs setmanalment en marcs al canvi del dia, els grans industrials han ajornat el pagament dels seus impostos un parell d'anys i les grans quantitats devengades en marcs paper equivalents a un vint per cent del marc or han sigut pagades al Estat en marcs paper que no valien més que un mig per cent del marc or. Amb aquestes i altres mesures semblants, l'Estat ha anat constantment enrrera fent-se insolvent, mentre els industrials han anat sempre endavant agabellant tota la riquesa de l'imperi.

I aquell poderós socialisme alemany que no sapigué ni volgué evitar la guerra provocada per la bogeria bèl·lica d'En Guillem, avui se posa al costat dels burgesos sense entranyes que l'exploten i el llençen a vagues estúpides per a estalviar-se de pagar un deute que, si tinguessin consciència, haurien de considerar sagrat.

Fins els socialistes espanyols han caigut en la candidesa de fer el joc als Cuno, als Stinnes i als demés agabelladors d'indústries que tenen imposat a l'Alemanya

L'urbà.—Desenganya't Gutierrez, si vols estar gras, tens de servir al Municipi.

un règim capitalista absurd. En aquest punt els comunistes han demostrat una més clara visió de les coses.

Es de justícia que la simpatia de tot el món robusteixi l'actual acció de la lliure França.

JEPH DE JESPU

AI, AI, AI!

Que la cosa està que bufa ho veiem diàriament.

Mentre com una laldufa va rodant pel firmament, es fan ganyes, a Sibèria, els bolxevics i els nipons, enduts per la noble dèria d'arrambar-se els patacons.

A Mèxic d'una trompada tiren un bisbe a rodà, malgrat la protesta irada que els envia el Vaticà; la blanca Albíó i la Turquia amb un patriotisme ful s'esgarraquen cada dia per la qüestió de Mossul.

A Memel hi ha rebombori per culpa dels lituans; segueix a Irlanda el desori i la lluita entre germans.

Al Marroc, lluny d'apagar-se, sembla que s'encèn el foc: du camí de no acabar-se mai més això del Marroc!

Al Ruhr... al Ruhr... ai la mare! qui sap el que passarà: car la cosa ara per ara està a punt de reventar.

A París, una anarquista no se sap bé per quins motius fa els comptes a un periodista que diu que era dels més vius, i volent-se fer la llei sense més contemplacions els vells *Camelots del rei* cremen dues redaccions de periòdics avençats; res, que es veu que al món en pes la geat està, per no res, a punt de fer disbarats.

Fins veiem a casa nostra símptomes esglaiadors a judicar per la mostra... Dimecres els regidors dissidents van retirar-se del Saló en plena sessió per a poguè assegurar-se de que eren gent d'«Acció».

Entre la Dreta i l'Esquerra tot contacte s'és perdut; ara comença la guerra més cruenta que hem tingut dintre del catalanisme; què serà?, que no serà?, sobrevindrà un cataclisme?... no ho puc pas profetitzar. Els de l'«Acció Catalana»

han passat el Rubicó
aho feren de bona gana
o bé per imposició?

Posant-se enfront de la «Lliga»
ses files engroixiran;
però si després fan figa
com el cap es picaran!

Penso que seran sonades
les vinents eleccions;
la gent està per trompades
aquí i a tots els recones
del món, en tant s'estarrula
el déu Març mig somrient...
que la cosa està que bufa
ho veiem ben clarament.

FLOK

Bon sentit

Quan la nostra pecadora ploma escriu aquestes ratlles, sentint-ho molt, la vaga del Metropolità segueix en igual estat, lo que vol dir que'l cercat de la Rambla de Canaletes, només hi fa que bonic, i això de que hi fa bonic és clar que no-més és un dir.

Ve't aquí que nosaltres que ens queixàvem del desquartisament de la Rambla, ara tenim de sofrir que la pobra resti de panxa al sol amb el ventrell obert.

Es clar que an aquesta ocasió els regidors del nostre excels Ajuntament somriuran satisfets tot acariciant-se el seu gros ventre o el seu ventre que amb el temps serà gros, perquè qui entra an aquella casa s'engreixa si és que no té cap mal amagat, que tot pot ésser en aquest món.

Però tornant a l'assumpte de la vaga, que avui per avui és lo interessant, no es veu en l'horitzó sindicalista ni en el patronal la més lleugera espurna d'arreglo. I encara estem de sort. Han de sapiguer que segons noves que havien arribat a les nostres oïdes, la cosa havia de passar a *mayores*.

Es el cas que, segons les noves que acabem de fer esment, el Ram de Construcció, amb tot allò de la solidaritat, anava a fer causa comú amb els obrers, avui vaguistes, del ferrocarril subterrani. I fer causa comú ja se sap lo que vol dir: obstruir la vida barcelonina amb una valla més grossa que la de la Rambla.

Però serenitat, que no hi ha res d'això. Estem ben bé de sort, perquè sinó ja hi som; primer els uns, després els altres, ara tu, ara jo, haurien arribat a fer vaga els forners perquè la farina es pasta amb aigua i el ciment també.

Aquesta vegada les coses no es volen portar per viaranys estrafalaris. Regna el bon sentit, i creguin que és lo millor que pot regnar.

Nosaltres que sabem on trobar les fonts de la veritat, havem pogut beure aigua fresca com les roses i clara com el cristall. Sabem de cert i ben cert que la vaga actual es limitarà a ésser lo que ha sigut fins avui: vaga d'obriers del Metropolità.

Sense cap reserva, i amb nosaltres creiem que tothom, elogiarà l'actitud digna dels obrers. Ells no volen embolicar el conflicte, tot lo contrari: volen do-

ALMANAC

LA CAMPANA DE GRACIA

Polític i anticlerical

per a aquest any 1923

Preu: Ptes. 0.80

nar-li la major claretat perquè tothom pugui veure quin és el seu intent.

Això està molt bé, si no s'espantia, que ningú pot respondre del demà. I cal que sempre ho facin així perquè Barcelona no torni a mans d'un *Melocomotodo*.

Lo que caldria, també, és que ambdues parts, deixant *tiquis-miquis* de banda, procurassin trobar una prompta solució al conflicte. No està gens bé que les coses entre els homes costin tant d'arreglar.

L'empresa del Metropolità, igual que els obrers, tenen el deure de tenir en compte els interessos de Barcelona, i l'interès de la ciutat no és pas de que les obres durin un segle, i al pas que anem, si no hi arriba, poc li faltarà.

Apa, una mica de bona voluntat en tots i el conflicte solucionat. Els obrers no s'ho agafen pas a la valenta. Cal ajudar-los i no entossudir-se.

Fins ara tothom es condolia de la manca del bon sentit. Ara n'hi ha. Tampoc serà possible trobar una solució?

Una carta

Un periodista de la vila de l'ós i de l'arbós, amic nostre, ha rebut una carta d'un soldat de Melilla. I qui diu de Melilla diu del Marroc. Aquesta carta és tan deliciosament ingènua que nosaltres no hem pogut resistir la temptació de traduir-la. És una carta que, amb música, tindria tanta gràcia com la de *Gigantes y Cabezudos*, qui en matèria de cartes és un trumfo. La llàstima és no haver pogut traduir les faltes d'ortografia. Però vostès ja se'n faran càrrec.

Diu així la carta:

«Distingit senyor: Jo llegeixo cada dia el seu diari, perquè m'interessa lo que vostè hi escriu i perquè no tinc altra feina. Jo sé que vostè és un home d'influència. —Pobre soldat, no sap lo que és un periodista! —I ja que vostè és un home de influència, vui demanar-li un favor.

Hem sapigut que s'ha nomenat un alt comissari civil, però és tan alt que encara no li hem vist el pèl. Ens han dit que's diu Villanueva. Ens han dit que quan ell vingui tot anirà tan bé, que menjarem calent gairebé cada dia, que anirem a matar moros amb automòbil, que això del Marroc es convertirà en un lloc tan agradable com París, per exemple, que diuen que s'hi fa tanta broma. I ens han parlat del progrés, i de la civilització, i de la humanitat, i d'un reguitzell de coses que totes tenen majúscula.

Però el comissari civil no vé! I el militar es va cansar i se'n va anar! I aquí fa un fred que pela! I la *jalanica* encara està per civilitzar! Que vingui l'alt comissari civil, senyor periodista, sinó ja no ens hi trobarà. Ens hauriem mort.

Vostè que és un home d'influència, digui-li que vingui.

Son afectíssim s. s., etc., etc....»

NOTES DE FORA

PRULLANS

En aquest poble de la Baixa Cerdanya, tenim un Ajuntament que és un model. Per aquest motiu, doncs, és digne de que les seves apologies vegin la llum del dia en les columnes d'aquest antic i digne setmanari. Començarem a treure draps al sol.

Des de fa algun temps que no s'ha fet cap classe de prestació personal, únic medi que té un poble o un municipi com aquest per a arreglar camins, reformar fonts, conduir aigües i demés reformes anàlogues; doncs aqueix municipi no compta amb cap ingrès de pastori de muntanyes, ni subastes de pins, com tenen la majoria dels pobles, els quals ingressos inverteixen en dites reformes.

No comptant, doncs, amb aqueixa garantia el nostre poble, crec que amb més raó té el nostre Ajuntament la obligació ineludible de fer efectius diis treballs per als arreglos de les obres ja descrites; obligant molt escrupolosament a tots els veïns del poble, a que compleixin lo que els dicta el padró de prestació personal. Com això no es fa complir i menys proposar-ho, d'aquí vé que tenim uns carrers i camins fets una llàstima i en abandó per part de nostre Ajuntament. Hi ha una frase molt antiga en aquest poble, que's nostres regidors volen complir al peu de la lletra i és la següent: A Prullans tot va fora camí menys l'aigua.

També he de fer constar que ja fa uns quatre o cinc anys que s'ha instal·lat el telèfon en quasi tots els pobles de la Cerdanya, especialment els de igual categoria que aquest, i moltíssims d'inferior, i el nostre Ajuntament encara segueix fent l'orni com aquell que no hi sap res.

Per complement tenim també el cementiri dins del poble i la pitjor condició que té encara és que està fet una indecència impròpia d'un poble modern i civilitzat, perquè aqueixos llocs els deuriem haver de tenir com una joia perquè desgraciadament tots hi tenim sers infinitament volguts i hem de pensar també que hi hem d'anar-hi nosaltres.

Realment, doncs, els que tenim costum de viure a temporades fora del poble i al tornar veiem aquests espectacles tan tristos i tan abandonats, ens cau l'ànima als peus al veure un Ajuntament tan deixat i tan omís.

Un Prullanés

Pagesos...

Pagesos, camperols, hortolans de la mai prou alabada província de Barcelona, escolteu!

Escolteu, vosaltres que viviu al camp, que sortosament encara sou forasters, vosaltres que teniu uns camps de blat, unes vinyes, uns oliverars, una petita hisenda o una petita fabriqueteta!

Vosaltres que heu fugit del *mundanal ruido*, però que sense el *mundanal ruido* no podeu viure i teniu una eternidadora querència a la ciutat; vosaltres que esteu enamorats de la ciutat com d'una tiple d'opereta; vosaltres que de tant en tant, com més de tant en tant millor, dieu a la dona d'un negoci urgent, i veniu a fer *juerga* (1); vosaltres que veniu a Barcelona per a sopar al restaurant, i anar al music-hall, i anar al cabaret, i anar a les taules d'estovalles verdes a veure si podeu fer els gastós i feu el ridícul; vosaltres que veniu a Barcelona amb uns quants bitllets a la butxaca i vos entorneu amb la butxaca buida...

No torneu! Quedeu-se al poble! No vingueu a Barcelona, perquè a Barcelona ja no juguem ni a la morra, i aviat no jugarem ni a saltar i parar.

Si us vé molta tristesa, perquè el no poguer perdre també entristeix, si no podeu resistir la temptació, aneu-se'n a Montecarlo, però no vingueu a Barcelona!

(1) Abans en deien «barrija».

Batallades de tot arreu

NOM DE SANG

Fins diríem que al marge dels aconeteixements que de nou han fet topar als francesos amb els alemanys, cal fer remarcar la coincidència que ens ofereix el gravat que reproduïm Veritablement

L'OCUPACIÓ DEL RUHR

Els francesos davant l'estàtua d'En Krupp

és tota una al·legoria veure l'estàtua aixecada an En Krupp rodejada de tropes franceses.

Els francesos podran, si és que poden que prou que ho volen, arribar fins al cor d'Alemanya, sotmetre-la de veritat, vèncer-la d'una vegada, lo que no feren quan ja firma de l'armistici ni quan l'assignament del Tractat de Versalles. Però cap ocasió se els oferirà de gaudir d'una victòria més íntima que aquesta de veure en el seu poder lo que representa l'admiració d'Alemanya per un dels enemics més grans de la França.

Els pobles per on avui passaran les tropes amb les banderes desplegadas, al so de tabals i de músiques, són pobles quiets, industrials, un xic fumats i un xic cansats. Els homes que hi trobaran, aneu a sapiguer si seran aquells mateixos que un dia es trobaren en el camp de batalla. A ben segur que no. Són una gent tota nova, que podríem dir, arribada als darrers dies de la guerra i que vol treballar i res més. L'odi, doncs, no hi pot ésser gaire. Una mica d'odi, sí; un gran odi, no. Però davant de l'estàtua d'En Krupp ja és tot una altra cosa. En Krupp reviu els quatre anys de guerra, aixeca en una pira, fins al cel, una hecatombe de víctimes.

Els soldats francesos davant l'estàtua d'aquest home per a ells funest, veuran aparèixer de nou els monstres de ferro que els robaren la tranquil·litat, els germans i els fills.

Nosaltres no som pas partidaris de petites venjances, però no trobaríem estrany que els francesos facin desaparèixer l'estàtua que d'En Krupp s'aixeca a Essen. L'acte certament que fóra, fins si volen mesquí, però cal confessar que tindria una gran significació.

TOT ES COMENÇAR

Hi ha coses que no cal pas veure-les començar. Moltes vegades hom va al teatre, troba el primer acte de la comèdia representat, però malgrat això, segueix sense dificultats el curs de l'argument. Igual succeeix amb l'incident no fa gaire començat entre França i Alemanya. No cal una gran penetració per a sapiguer quina serà la trajectòria d'aquesta curva que França ha iniciat.

Resumint les darreres noves a nosaltres arribades, la situació creada per l'actitud del govern alemany, és tan tivanta, que bé podria ésser que tot d'una es trenqués.

França, dins del seu dret jurídic, amb tota legalitat, ha volgut fer efectius d'una manera o altra els deutes alemanys. Alemanya, no massa disposada a pagar, va fer tots els possibles per a excusar una resposta clara i concreta perquè lo que volia és allargar la qüestió, amb l'encertat criteri de que qui dia passa any empeny i lo que els alemanys volien era empenyer forces dies i forces anys sense pagar.

Ha vingut l'hora de pagar *malgré tout*, i Alemanya que pot estar amoinada, però que no ha perdut el cap, en lloc d'anar a bufetades amb els francesos els hi sega l'herba dessota els peus.

Tot lo que pogués ésser d'alguna eficàcia a les comissions franceses encarregades de la requisa, ha sigut retirat pel govern de Berlín. Funcionaris públics, carrilaires, minaires, tothom endins de Alemanya, talment com la retirada dels russos davant de Napoleó.

L'OCUPACIÓ DEL RUHR

Una plaça d'Essen ocupada per tropes franceses

Les vagues són provocades a tort i a dret pel govern Cuno. Algunes no han donat resultat; altres sí.

Què passarà? Ve't aquí la incògnita. El començament del fi. No cal oblidar de tota manera, que

L'OCUPACIÓ DEL RUHR

Regió ocupada pels francesos

el nano Lituània fa pessigolles al nano Polònia i que darrera del primer hi ha el gegant rus, tan roig com vulguin, però gegant al fi.

NEGRE, BLAU I VERMELL

Quan la revolució francesa, va ésser moda la escarapella. Ella distingia els diferents partits de aquella època i d'una manera molt especial, està clar, els realistes dels republicans, els amos de la guillotina dels guillotinat. Però cal que tot es transformi, que res segueixi igual, que anem fent sempre lo mateix, però d'una manera diferent perquè poguem dir que són coses noves lo que fem.

Després de l'escarapella vingué el braçal. El braçal fou la gran novetat i l'han usat els governs, els obrers i els senyors Esteves que com si diguessim l'ha usat el món sencer perquè és *allò... en todas partes* hi han senyors Esteves.

Però el braçal ja no s'esqueia en dies com els nostres de febre revolucionària i en ple període transformador. Calia una cosa ben nova, quelcom que d'una vegada agafés la matèria i l'esperit, que com una bandera sacra estigués sempre i a tota hora sobre el cor. I els italians que són la gent lírica per excel·lència, que saben barrejar amb molta traça l'ànima, el cor i l'esperit, han inaugurat la ensenya de la camisa; ella embolcalla el nostre cor i dessota d'ella s'hi coven les nostres ambicions i els nostres amors.

A Itàlia hi ha una veritable barreja de camises, encara que això sembli una mica vodevillesc. Res de banderes ni ensenyes per l'istil; camises, més camises i res més que camises. N'hi han de negres, de blaves i de vermelles. És una mena de

crit a la inquisició, a la pau i a la guerra. Encara que tot plegat s'enclogui en un fusell.

El govern d'En Mussolini diu que vol acabar amb les camises, siguin del color que's vulgui. Això d'una hora lluny es veu que li serà molt difícil. Cal que tingui en compte que ell va ésser el primer de posar-se-la. Els altres no han fet més que variar de color segons el seu gust.

Ja és estrany que an aquí no s'hagi imposat de moda la camisa. An els sometenistes els hi estaria d'allò més bé. I sobre tot que els fabricants de Terrassa hi farien el seu Agost.

Podrien escollir el color rosa, una mena de signe de la innocència força amb caràcter amb els seus tres paus.

NO ÉS D'ARA

Els francesos de vegades resulten un xic innocents. Tots els sembla que només els succeeix an ells i és que França en mig de les seves virtuts té el gran pecat de creure's única i que per tals únics són els seus mals i els seus bens.

La caricatura n'és una bona mostra. Anglaterra asseguda còmodament en un auto atropella a la caiguda França. Això és molt cert. Anglaterra va sempre a tanta velocitat que no té temps de fixar-se qui hi ha al mig del camí.

Però que no es queixi França, que ben satisfeta estava quan tenia un seient ben còmode en el vehicle. Que's recordi de la velocitat que portaven quan s'acabà, aparentment, la guerra; dels crits que en mig del camí feia Rússia desesperada.

El botones: — Al tanto mister!

El xofer: — Deixa-la que portem pressa.

rada. Ella es mantingué sorda, no volgué pas escollir, i atropellà a la pobre moscovita que plena de nafres ha trigat molt temps a mig curar-se.

Un xic de paciència. I quan torni a tenir auto, que reguli la marxa i fins si és possible que hi païqui un bon salvavides.

De la Moreria

Un moret ho explicava, parlant un castellà més amb els ulls que amb la llengua; tenia una vivacitat, una competència de pensament tan extraordinària que ens encantava.

Els que ens hem fixat en la mentalitat de la petita morisma no ens estranya que sos antepassats fossin els mestres, els constructors de tantes meravelles com admirem.

L'intel·lectualitat moruna portada a un caire de pràctica moderna, d'una bona organització, donaria els mateixos fruits que en èpoques passades.

Nosaltres demanàvem al moret el perquè d'entremig del cap afaitat s'hideixava una cuaeta llarga com un tros de bigoti d'un policia.

Aquesta cua, va dir-nos, és la característica de tot bon mahometà, és creència entre nosaltres que al venir el judici final Mahoma baixará a la terra i agafant-nos de la cua ens pujará fins al setè cel que vé a representar un viure tranquil amb plena satisfacció de nostres desitjos i nostres desitjos tothom sap quins són, bona taula i ben servida. —I els que no tinguin cua, què?—varem preguntar. Aquells per ésser gent sense fe tindran de campar-se-la a la terra de la manera que puguin. I els eunucs? Aquests tindran taula apart.

A nosaltres va venir-nos, després, la tanda de parlar-li de cues i varem descriure-li la cua recargolada del diable, les cues dels estancs, dels toreros, de les dones i aquí tot orelles al enterar-se de que la major part d'elles es deixaven la cabellera va posar-se a riure maliciosament i el petit «farruco» tot reculant es separà de nosaltres satisfet del manyoc de pèls del mig de sa closca i de la disposició de Mahoma el dia del judici final.

P. ARENAS

La vaga del Metropolità

Sots la presidència de l'obrer president del Comitè de la vaga, va tindre lloc dimecres al «Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria» el míting anunciat, parlant diferents vaguistes, els quals aconsellaren als companys la resistència fins al darrer moment; atacaren a l'empresa del Metropolità per la seva intransigència i a la plutocràcia de Barcelona i de Bilbao.

L'Angel Pestaña en nom de la Federació Local va dir que el triomf o bé el fracàs de l'organització obrera no tenia importància, i que per esperit de justícia la Federació havia d'apoiar i apoiava als vaguistes, car no els hi era possible cobrir les necessitats llurs amb set pessetes de jornal. Demanà a l'Ajuntament que d'una vegada es posés al costat de l'Empresa o al dels obrers, ja que els regidors els hi demanaven els vots.

També parlà En Salvador Seguí (*Noi de Sucre*), atacant al Metropolità i carregant a l'empresa del mateix la culpa de la vaga que va dir havia provocat per a polsar a les organitzacions obreres. Els sindicats en apoiar als vaguistes compleixen un deure de companyerisme.

Afirmà que el Metropolità es faria de convenir a Barcelona, i de no convenir es deixaria de fer. Avisà a l'opinió el perill que corriem de probables ensostraments, car unes cases del carrer de Salmerón havien baixat set o vuit centímetres i no estaven més segures les de la Plaça dels Josepets.

El president en resumir els discursos comunicà que havien abandonat el treball els darrers obrers encarregats de la conservació de les obres i que el sol del Passeig de Gràcia i de la Plaça de Catalunya s'enfonsaria probablement.

La vaga, doncs, segueix, sense una esperança d'arranjament. I això no és possible. Cal que qui pot fer-ho, intervingui per a posar a rotllo a una empresa quines accions han pujat ràpidament de 96 a 120 duros, comprovant tot seguit si són certs o bé suposats els perills assenyalats pels oradors, i exigint-li en el primer cas les degudes responsabilitats.

Actuació necessària

A la fi sembla que han arribat a un comú acord les forces democràtiques de Catalunya i, probablement, dintre poques setmanes, tindrà lloc la primera assemblea de constitució del novell agrupament d'esquerra catalana. Fet és aquest que ha d'omplir d'esperança el cor dels patriotes que de tant temps enyoren la formació d'un poderós nucli que propagui i defensi arreu les doctrines liberals i nacionalistes consubstancials amb el nostre poble, i cal que els organitzadors i capdavanters d'aquesta aliança es donguin compte exacte de la transcendència de l'acte que van a realitzar per a no exposar-se a un altre fracàs que tal volta fóra de conseqüències desastroses per la nostra terra, donada l'empenta actual dels ideals nacionals.

Per damunt de tot, una extremada cura en l'elecció dels elements directors s'imposa. Cal desbrossar el camp republicà de tantes males herbes com hi vegeten atentes només al profit personal propi, fent servir la noblesa i generositat dels altres per a dissimular llurs baixeses i ambicions. L'home que hagi demostrat abandonó o tebior, pública o privadament, en algun punt de l'ideari liberal català ha d'ésser, *ipso facto*, rigurosament exclòs.

Un altre punt que deu tenir-se present és l'esperit de sacrifici que deu acompanyar sempre als que aspirin a conduir la nau de la democràcia catalana a bon port. Pensin que en els dies de prova en que's pot trobar Catalunya han d'ésser els homes de l'esquerra els que han de sortir i donar la cara vetllant pel dret atropellat i en tota ocasió han de representar aquests homes l'esperó implacable que obligui a tots els catalans al compliment de llurs deures.

Constituir el partit republicà català sota aquestes normes fonamentals ja ningú podrà deturar les seves ànsies de progrés i llibertat. Els antics lluitadors

de totes les encontrades catalanes, els de la ciutat, els de la muntanya i els de les rialleres platges nostrades junt amb la joventut que sent i pensa una concepció de la vida més justa i humana que la present, formaran el grup indestructible que portarà a terme la feixuga tasca de sanejar la vida política del nostre poble foragitant als marxants de consciències; preparant a l'opinió nacional per a lliurar després batalla als enemics de fora.

Fem-nos ben bé càrrec tots de que aquesta acció per a ésser eficaç ha d'ésser immediata. Ja hem estat desorganitzats i dividits en capelletes durant massa temps mentre les dietes conservadores anaven amparant-se de quasibé totes les corporacions públiques aprofitant-se de la nostra deixadesa i portant per consegüent la representació de tota la terra catalana. No, això ha d'acabar com més aviat millor i per a acabar-ho cal que, amb la celeritat que les circumstàncies requereixen fem sentir la nostra veu fins més enllà de les fronteres expressant l'autoritzada opinió del poble català sobre els problemes pendents a casa nostra i els plantejats per la inèrcia de l'estat espanyol.

El poble està freturós de veritats, les masses han respost sempre quan han sigut cridades per a empreses nobles; esperem que els ciutadans que's proposen fer renàixer el partit de l'esquerra tindran aquell encert que l'obra a fer reclama.

PERE RIUS

REPICS

Dilluns passat morí al Prat de Llobregat el convençut àcrata Anicet Sánchez.

Havia col·laborat en diferents periòdics en defensa de llurs ideals. Això li valgué estar distanciat de la gent adinerada i dels religiosos. La seva posició era modesta a pesar de la qual no havia claudicat mai.

La família volia fer-li enterro catòlic, però el

nostre pare d'ànimes s'hi negà en rodó. És que dada la situació crítica de la família tenia por de no cobrar? A última hora l'alcaldia va disposar que l'enterro fos civilment corrent amb els gastós i regalant un ninxo en el recinte lliure. Així s'efectuà, veient-se l'enterro concurríssim de gent obrera.

Es el primer enterro civil que s'ha celebrat en aquest poble. Res, que mossèn Anton s'ha fet dels nostres.

Lo dels presoners sembla que ara vagi de debó, però la «invicta» Espanya pot apuntar una gesta més a la seva «gloriosa» història, puix fa un any que per 4 milions els moros «indígenes» donaven a Espanya 800 i pico de presoners i ara s'ha arranjat la cosa apujant les pessetes i rebaixant els presos, puix només en tornen uns 350.

Davant d'aquests èxits tan sorollosos no «tindrem més solució que fer-nos «guerreros» tots plegats.

L'Acció Catalana i la Lliga Regionalista s'han tirat els plats pel cap al Consistori, retirant-se la minoria dels regidors *accionistes* de l'Ajuntament, i deixant el camp lliure als *ligats*.

Ja ens agraden els punts d'home, però ens agrada més que els que's tenen sapiguem caminar sobre segur.

La retirada dels consellers Massot, Barbey, Esteve, Duran i Reinalts i Carrasco, ha sigut mal vista pels demés companys de consistori i per molts barcelonins que no la troben oportuna, i això els hi resta una força considerable.

Si la Lliga va covar-los i després els va criar i a regidors va posar-los, no els podrà pas perdonar.

En canvi nosaltres, si els veiem ben *esquerrans* els aplaudim amb gust, sempre que ens en donguin ocasió.

Els sindicalistes del *Unité* i els del *Lliure* volen entrar a l'Ateneu Barceloní. No sé que dir-hi; si és per a fer-hi la pau que hi entrin a trompons com més aviat millor; si és per a seguir fent pinyes, val més que restin a fora.

L'Ateneu ha sigut sempre un terreny neutral obert a totes les opinions, tancat a totes les trompades.

Si els nostres sindicalistes ho volen entendre així, com no som exclusivistes els ho tindrem d'agraït.

Això de les vinentes eleccions serà una *olla*, però una olla podrida!

I pensar que haurem de votar al menys tres vegades en un any!

I, a qui?

A qui? Ja ho veurem quan sigui hora. Bé es presentarà algú que tingui cara i ulls i un cap *sa* i un cor lliberal i progressiu.

LA NOVA ESFINX

D'aquesta esfínx d'Alemanya l'enigma es pot descifrar.

Si saben trobà els francesos un Edip amb el seny clar.